GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC, LỐI SỐNG CHO HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG QUA NHỮNG CÂU CHUYỆN GẦN GŨI KỂ VỀ BÁC

TRẦN THỊ MAI HƯƠNG
Khoa Chính trị - Luật, Trường Đại học Hà Tĩnh

Nhận bài ngày 18/4/2025. Sửa chữa xong 04/5/2025. Duyệt đăng 09/5/2025.

Abstract

Educating students on ethics and lifestyle contributes to creating a young generation with pure ethics, a healthy lifestyle, responsibility for themselves, their families, and society, a spirit of competition in learning, and a sense of law compliance. This is an important educational task and goal identified in many schools today. One of the effective measures to carry out this educational task is to educate students about ethics and lifestyle through familiar stories about Uncle Ho. Small but meaningful stories about Uncle Ho not only help students appreciate his moral example but also draw practical lessons that are easy to understand and apply in daily life. Within the scope of this article, the author focuses on analyzing moral education and lifestyle for high school students through some familiar stories about Uncle Ho.

Keywords: *Moral education, lifestyle, Uncle Ho's example, familiar stories about Uncle Ho, high school students.*

1. Đặt vấn đề

Nghị quyết số 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo đã nêu rõ mục tiêu tổng quát của sự nghiệp giáo dục là giáo dục con người Việt Nam phát triển toàn diện và phát huy tốt nhất tiềm năng, khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân với những phẩm chất cần hình thành cho người học là yêu gia đình, yêu Tổ quốc, yêu đồng bào; sống tốt và làm việc hiệu quả. Trong Chương trình giáo dục phổ thông được ban hành theo Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ Giáo dục và Đào tạo yêu cầu phải hình thành và phát triển cho học sinh (HS) những phẩm chất: yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm. Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng cũng xác định: "Xây dựng, phát triển, tạo môi trường và điều kiện xã hội thuận lợi nhất để khơi dậy truyền thống yêu nước, niềm tự hào dân tộc, niềm tin, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; tài năng, trí tuệ, phẩm chất của con người Việt Nam là trung tâm, mục tiêu và động lực phát triển quan trọng nhất của đất nước". Ngày 11/11/2021 Thủ tướng Chính phủ ban hành quyết định số 1895/QĐ-TTG về Phê duyệt chương trình " Tăng cường giáo dục lý tưởng, cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030" xác định mục tiêu: "…xây dựng thế hệ thanh niên, thiếu niên, nhi đồng có đạo đức trong sáng, lối sống văn hóa, tuân thủ pháp luật, bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định lý tưởng cách mạng:… khơi dậy tinh thần thi đua học tập, rèn luyện; ước mơ, hoài bảo, ý chí khát vọng vươn lên, lập thân, lập nghiệp…"[4]. Từ đó cho thấy tầm quan trọng của việc thực hiện nhiệm vụ giáo dục đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ nói chung và HS trung học phổ thông (THPT) nói riêng đặc biệt trong bối cảnh hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Sự cần thiết phải giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh trung học phổ thông theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh

Chủ tịch Hồ Chí Minh – Người không chỉ để lại cho dân tộc Việt Nam một sự nghiệp cách mạng vĩ

Email: huong.tranthimai@htu.edu.vn

đại, mà còn để lại cho toàn Đảng, toàn dân ta một di sản cao quý, đó là tấm gương đạo đức sáng ngời với những phẩm chất đạo đức cao đẹp để đời đời mỗi người dân Việt Nam luôn ghi nhớ và biết ơn, noi gương học tập Bác. Trọn cả cuộc đời, Người dâng hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người, phấn đấu hi sinh, tất cả vì dân, vì nước, vì hạnh phúc của nhân dân. Người là tấm gương sáng về ý chí, nghị lực tinh thần to lớn, vượt qua mọi thử thách, khó khăn để đạt được mục đích cuối cùng; là tấm lòng thương yêu, quý trọng, phục vụ nhân dân; là sự cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư đời riêng trong sáng, nếp sống giản dị và hết sức khiêm tốn. Có thể khẳng định rằng Người là kết tinh và tỏa sáng của những gì ưu tú nhất, tốt đẹp nhất của trí tuệ và đạo đức Việt Nam, là tấm gương sáng ngời cho nhân dân và nhân loại noi theo. Thực hiện Chỉ thị số 06-CT/TW về tổ chức cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh"; Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và Kết luận số 01-KL/TW 18/5/2021 của Bộ Chính trị về "tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh", hiện nay toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta đang tích cực noi gương, học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Bác tạo nên nhiều chuyển biến tích cực trong suy nghĩ, trong hành động của mỗi người và mang lại những hiệu quả to lớn trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước.

Trong bối cảnh xã hội hiện đại với nhiều luồng tư tưởng, văn hóa phức tạp, thậm chí là những cám dỗ tiêu cực đang ngày càng len lỏi trong đời sống của giới trẻ nói chung và lứa tuổi HS phổ thông nói riêng. Những biểu hiện

được cho là có sự xuống cấp về đạo đức, lối sống của một bộ phận HS là vấn đề được dư luận xã hội hết sức quan tâm. Đó là các biểu hiện xa rời chuẩn mực đạo đức, suy nghĩ lệch lạc, lối sống thực dụng, ích kỷ, sống không có lý tưởng, không có hoài bão, dễ bị kích động, lôi kéo sa vào các tệ nạn xã hội, thậm chí là tội phạm tuổi vị thành niên. Một hiện tượng khá rõ ràng trong nhiều trường học hiện nay đó là một bộ phận HS đang phát triển các đặc điểm tiêu cực, không tương xứng với chuẩn mực đạo đức như nói dối, gian lận, quay cóp trong thi cử, trốn học, bỏ giờ, chửi thề, chửi bậy, thiếu tôn trọng giáo viên (GV), các hành vi xung đột và có cả hành vi vi phạm pháp luật. Tình trạng suy thoái đạo đức hiện diện dưới nhiều hình thức và mức độ khác nhau ở các tầng lớp HS. Thực trạng nghiêm trọng đó đặt nhiệm vụ giáo dục đạo đức, nhân cách, ý thức trách nhiệm cho HS càng trở nên cấp thiết, trở thành vấn đề quan trọng trong xã hội ngày nay. Đối với các nhà trường, giáo dục đạo đức, lối sống cho HS phải được xác định là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng, mang tính chiến lược trong việc tạo sự chuyển biến tích cực về nhận thức, thái độ, tình cảm và hành vi cá nhân của người học. Đó là quá trình chuyển hóa các chuẩn mực đạo đức, lối sống từ những đòi hỏi bên ngoài của xã hội thành những đòi hỏi bên trong của mỗi HS thành tình cảm, ý chí, niềm tin, lý tưởng, thói quen, góp phần điều chỉnh hành vi của HS phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội. Hoạt động này được thực hiện thường xuyên, liên tục, xuyên suốt từ gia đình, nhà trường đến cộng đồng xã hội bằng nhiều biện pháp, nhiều hình thức với nội dung phong phú, phù hợp. Với lứa tuổi HS THPT – lứa tuổi đang định hình nhân cách, lý tưởng sống và chịu ảnh hưởng mạnh mẽ từ những tấm gương thực tế – việc giáo dục đạo đức, lối sống thông qua những câu chuyện gần gũi về Bác Hồ sẽ là rất thiết thực và là một cách truyền cảm hứng sâu sắc, giúp các em nhận thức rõ vai trò, trách nhiệm của bản thân đối với đất nước. Mỗi một câu chuyện kể về Bác sẽ giúp các em cảm nhận rõ hơn về vị cha già kính yêu của dân tộc và giúp các em biết trân trọng hơn từng phút giây được sống, được học tập và làm theo Bác để trở thành những công dân có ích cho đất nước có đạo đức tốt, lối sống trong sáng, có tri thức phụng sự Tổ quốc.

2.2. Giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh trung học phổ thông qua những câu chuyện gần gũi kể về Bác

2.2.1. Quy trình tổ chức

Bước 1: Chuẩn bị hoạt động

Hiệu quả của hoạt động giáo dục đạo đức, lối sống cho HS có nội dung học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Bác phụ thuộc nhiều vào giai đoạn chuẩn bị của GV và HS. Đối với GV, trước hết

cần phải xây dựng giáo án thiết kế hoạt động giáo dục đạo đức, lối sống qua những câu chuyện gần gũi kể về Bác và giành thời gian nghiên cứu, đọc thiết kế cũng như tìm hiểu nội dung kiến thức liên quan đến câu chuyện được chọn; Cần dự kiến trước chương trình hoạt động của HS, dự kiến các công việc phải chuẩn bị, phân công lực lượng tham gia; Dự kiến các tình huống có thể nảy sinh trong quá trình HS tham gia và sự phối hợp của các lực lượng khác nếu cần thiết như Đoàn trường, Tổ bộ môn. Đối với HS: sau khi nhận kế hoạch từ GV cần phải phân công nhiệm vụ cho nhau và cùng hoàn thành các nhiệm vụ được giao.

Bước 2: Tiến hành hoạt động

Với bước này, HS là người làm chủ sân khấu, là trung tâm của tiết hoạt động ngoài giờ lên lớp, là thời điểm HS thể hiện phẩm chất, năng lực của mình: tự quản, đoàn kết, sáng tạo, bản lĩnh; Còn GV là người quan sát, là người hỗ trợ, định hướng, cố vấn và chỉ xuất hiện khi thật sự cần thiết giúp các em giải quyết tình huống nảy sinh (nếu có).

Bước 3: Đánh giá kết quả hoạt động

Ở bước này, GV nhận xét chung về ý thức tham gia học tập của HS và đánh giá thông qua sản phẩm của hoạt động của HS. Ngoài ra, GV có thể yêu cầu HS viết bài thu hoạch sau khi hoạt động kết thúc mục đích nhằm nắm bắt mức độ hiểu, nhận thức vấn đề của HS.

Bước 4: Kết thúc hoạt động

Bước này, GV hướng dẫn để HS thực hiện kết thúc hoạt động, có thể HS nêu cảm nghĩ, bài học rút ra và định hướng hành động của bản thân sau khi được tham gia vào hoạt động thực tế ý nghĩa này.

2.2.2. Phương thức tổ chức

Giáo dục đạo đức, lối sống cho HS thông qua những câu chuyện gần gũi kể về Bác được thực hiện chủ yếu thông qua hai phương thức giáo dục là giáo dục thông qua dạy học các môn học có tiềm năng như các môn Giáo dục kinh tế và pháp luật, Lịch sử, Giáo dục quốc phòng và an ninh, Giáo dục địa phương và giáo dục thông qua hoạt động giáo dục như: sinh hoạt dưới cờ, sinh hoạt chủ đề, sinh hoạt câu lạc bộ, hoạt động ngoại khóa.

Đối với giáo dục thông qua dạy học các môn tiềm năng, GV cần thiết sử dụng các phương pháp dạy học và kỹ thuật dạy học tích cực phổ biến và hiệu quả hiện nay như: làm việc nhóm, đóng vai, đàm thoại, sơ đồ tư duy, dự án, mảnh ghép, xử lí tình huống…

Giáo dục đạo đức, lối sống cho HS thông qua những câu chuyện gần gũi kể về Bác được tổ chức thông qua hoạt đông giáo dục, GV có thể sử dụng linh hoạt nhiều hình thức phổ biến hiện nay như: trò chơi, hội thi, sân khấu hóa, giao lưu, sinh hoạt chuyên đề, diễn đàn….

Trên cơ sở những câu chuyện kể về Bác đã lựa chọn, GV lên ý tưởng thiết kế khung hoạt động, lựa chọn hình thức tổ chức và phương pháp phù hợp mang lại hiệu quả giáo dục.

2.2.3. Gợi ý tổ chức hoạt động giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh trung học phổ thông qua một số câu chuyện gần gũi kể về Bác

a. Câu chuyện 1: Con đường tuổi trẻ (Trích Bác Hồ và những bài học về đạo đức, lối song lớp 11- NXB Giáo dục Việt Nam, 2017)

- Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp với chủ đề: Thanh niên học tập, rèn luyện vì sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước.

- Chuẩn bị của GV và HS:

+ GV nghiên cứu kỹ câu chuyện "Con đường tuổi trẻ; Soạn giáo án chi tiết, hệ thống câu hỏi gợi mở, thảo luận; Chuẩn bị một vài hình ảnh Bác Hồ với thanh niên; Phiếu học tập hoặc bảng phụ cho hoạt động nhóm (nếu cần); Máy chiếu, máy tính (nếu sử dụng phương tiện hỗ trợ).

+ HS tìm hiểu trước về câu chuyện Con đường tuổi trẻ (nếu được GV giao nhiệm vụ); Chuẩn bị tâm thế lắng nghe, tham gia xây dựng bài; Sách vở, bút ghi chép, giấy A1, bút màu...

- Mục tiêu: Giúp HS hiểu và học tập theo lời dạy của Bác trong việc tích cực tham gia xây dựng đất

nước; Có tinh thần học tập, lao động hăng say, qua đó đề xuất những hành động của bản thân góp phần vào việc xây dựng quê hương, đất nước ngày càng giàu đẹp.

Hoạt động: Khởi động

Để tạo tâm thế cho người học, GV tổ chức cho HS chơi trò chơi có tên gọi "Cây sen", phổ biến luật chơi, hướng dẫn HS làm một số động tác theo yêu cầu của GV: Hoa sen - xòe hai lòng bàn tay, nụ sen - úp hai lòng bàn tay, lá sen - xòe thẳng bàn tay tạo thành lá sen, ai làm sai sẽ bị phạt.

Hoạt động cá nhân: GV kể câu chuyện hoặc trình chiếu video câu chuyện và nêu một số câu hỏi dẫn dắt yêu cầu HS trả lời:

- Khi đến thăm các thanh niên đang tham gia xây dựng đường Cổ Ngư, Bác Hồ đã căn dặn điều gì? (Gợi ý trả lời: Bác đã căn dặn HS các trường thi đua nhau cùng làm tốt, phát huy sáng kiến tăng năng suất lao động).

- Sau khi con đường hoàn thành, Bác Hồ yêu cầu làm gì? Ý nghĩa của hoạt động này là gì? (Gợi ý trả lời: Bác yêu cầu mỗi thanh niên một năm trồng 3 cây và chăm sóc thật tốt. Trồng cây xanh cũng là hành động góp phần xây dựng đất nước tiến lên chủ nghĩa xã hội).

Hoạt động nhóm 1: GV bật nhạc và yêu cầu cả lớp cùng hát bài "Thanh niên làm theo lời Bác", tổ chức chia lớp thành các nhóm (mỗi nhóm khoảng 5-6 HS). GV phát phiếu học tập yêu cầu HS thảo luận và viết kết quả ra giấy hoặc sử dụng các cách trình bày khác như: vẽ tranh, hùng biện, đóng tiểu phẩm, sử dụng tư liệu… cho nội dung thảo luận: Vai trò của thanh niên trong công cuộc xây dựng đất nước tươi đẹp hiện nay? (Gợy trả lời: thanh niên là rường cột của nước nhà, giữ vị trí trung tâm trong chiến lược phát huy nhân tố và nguồn lực con người, là chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong phong trào xây dựng và bảo vệ Tổ quốc…)

Hoạt động nhóm 2: GV giao nhiệm vụ cho các nhóm: Từ câu chuyên trên, hãy vẽ sơ đồ tư duy về những việc làm, cách thức em tham gia xây dựng đất nước và chia sẻ với các bạn. (Gợi ý trả lời: Học tập chăm chỉ, rèn luyện bản thân, sống phải có lý tưởng, có mục tiêu phấn đấu, tham gia các hoạt động tình nguyện, các hoạt động tuyên truyền, các hoạt động tập thể, văn hóa, văn nghệ, đấu tranh, phê phán, tố cáo những hành vi sai trái…)

Từng nhóm trình bày kết quả thảo luận, các nhóm nhận xét, góp ý, GV nhận xét, định hướng.

Hoạt động tổng kết và đánh giá: GV đặt câu hỏi củng cố và tổng kết, HS các nhóm trả lời: Qua tìm hiểu câu chuyện kể về Bác "Con đường tuổi trẻ", em rút ra bài học gì cho bản thân? Cảm nghĩ của em sau khi được tham gia vào hoạt động học tập này? Hoặc yêu cầu HS viết bài thu hoạch (Gợi ý trả lời: Bác Hồ là một người rất gần gũi với thanh niên, em cần cố gắng học tập, lao động hăng say góp phần vào việc xây dựng đất nước quê hương giàu mạnh, tránh xa với các biểu hiện lười biếng, không có ý thức trách nhiệm…)

b. Câu chuyện 2: Bác Hồ bỏ thuốc lá (Trích Bác Hồ và những bài học về đạo đức, lối song lớp 12- NXB Giáo dục Việt Nam, 2017)

- Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp với chủ đề: Thanh niên học tập, rèn luyện vì sự nghiệp công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước.

- Chuẩn bị của GV và HS:

+ GV nghiên cứu kỹ câu chuyện "Bác Hồ bỏ thuốc lá"; Soạn giáo án chi tiết, hệ thống câu hỏi gợi mở, thảo luận; Chuẩn bị một vài hình ảnh Bác Hồ (có thể có ảnh Bác hút thuốc và ảnh sau này khi đã bỏ); Phiếu học tập hoặc bảng phụ cho hoạt động nhóm (nếu cần); Máy chiếu, máy tính (nếu sử dụng phương tiện hỗ trợ).

+ HS tìm hiểu trước về câu chuyện Bác Hồ bỏ thuốc lá (nếu được GV giao nhiệm vụ); Chuẩn bị tâm thế lắng nghe, tham gia xây dựng bài; Sách vở, bút ghi chép.

- Mục tiêu: Giúp học nhận biết được nét đẹp trong lối sống của Bác qua câu chuyện là luôn quyết tâm và có kế hoạch thực hiện được quyết tâm của mình; Hiểu được vì sao phải sửa mình trước khi sửa người khác; Hoàn thiện bản thân, từ bỏ những thói quen chưa tốt, tự sửa mình trước khi sửa người khác.

Hoạt động khởi động: GV đặt câu hỏi gợi mở để dẫn dắt vào tiết học: Trong cuộc sống, ai cũng có thể có những thói quen, có thói quen tốt, có thói quen chưa tốt. Việc từ bỏ một thói quen đã gắn bó lâu dài có dễ dàng không? Cần có điều gì để làm được việc đó? Hôm nay, chúng ta sẽ cùng tìm hiểu một câu chuyện rất đời thường nhưng lại thể hiện một nghị lực phi thường của Bác Hồ kính yêu – câu chuyện Bác Hồ bỏ thuốc lá, để xem chúng ta học được gì từ ý chí của Người. GV kể lại câu chuyện một *cách súc tích, truyền cảm hứng,* nhấn mạnh một số chi tiết trong câu chuyện kết hợp trình chiếu hình ảnh minh họa.

Hoạt động cá nhân: GV đặt một số câu hỏi và yêu cầu HS trả lời:

- Vì sao Bác hút thuốc lá nhiều? (Gợi ý trả lời: Việc hút thuốc lá liên quan đến hoạt động cách mạng của Người).

- Tại sao Bác Hồ quyết định bỏ hút thuốc lá? (Gợi ý trả lời: Do Bác nhận thấy hút thuốc lá là thói quen chưa tốt).

- Bác đã làm gì để bỏ hút thuốc lá? (Gợi ý trả lời: Bác đặt ra kế hoạch, có quyết tâm và biện pháp thực hiện…).

- Việc Bác bỏ hút thuốc lá cho thấy điều gì? (Gợi ý trả lời: Sự quyết tâm kiên trì tự sửa mình của Bác).

- Trước khi dặn thanh niên đừng hút thuốc lá, Bác đã làm gì? (Gợi ý trả lời: Bác đã tự sửa mình bằng cách bỏ hút thuốc lá).

Hoạt động nhóm 1 (tổ chức thi giữa các nhóm): GV tổ chức cho HS chơi trò chơi "Ra khơi" và tiến hành chia nhóm từ trò chơi này. GV chiếu nội dung hoạt động nhóm: Câu chuyện Bác Hồ bỏ thuốc lá cho chúng ta thấy những phẩm chất đạo đức và bài học lối sống quý báu nào cần phải học tập từ Bác? Hãy viết một bài thuyết trình về yêu cầu này? (Gợi ý trả lời: ý chí và nghị lực quyết tâm làm bằng được chiến thắng bản thân mình; tự chủ, kỷ luật, kiên trì, tự giác, coi trọng sức khỏe, lối sống lành mạnh…).

Hoạt động nhóm 2: GV phát phiếu học tập với nội dung và yêu cầu các nhóm hoàn thành: Xây dựng kế hoạch từ bỏ thói quen chưa tốt của bản thân theo mẫu và chia sẻ với các nhóm khác. (Mục tiêu/thời gian/ biện pháp). Từng nhóm trình bày kết quả thảo luận, các nhóm nhận xét, góp ý, GV nhận xét, định hướng.

Hoạt động tổng kết và đánh giá: GV đặt câu hỏi mở để HS liên hệ: Câu chuyện này gợi cho em suy nghĩ gì về việc rèn luyện ý chí, nghị lực của bản thân trong học tập và cuộc sống? Em có từng đặt ra mục tiêu để thay đổi một thói quen chưa tốt nào đó của mình chưa (ví dụ: dậy muộn, lười học, nghiện game, nói chuyện riêng...)? Em đã gặp khó khăn gì và làm thế nào để vượt qua (hoặc chưa vượt qua được)? Học tập ý chí của Bác, em dự định sẽ làm gì cụ thể để rèn luyện sự tự chủ và tính kỷ luật cho bản thân ngay từ bây giờ?

3. Kết luận

Giáo dục đạo đức, lối sống cho HS THPT theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, qua những câu chuyện gần gũi kể về Bác không chỉ là nhiệm vụ chính trị mà còn là nhu cầu tự thân trong quá trình "trồng người". Việc làm này cung cấp nền tảng vững chắc, lý tưởng sống cao đẹp và định hướng hành động đúng đắn giúp lứa tuổi HS tích cực tư dưỡng, rèn luyện, chống lại sự suy thoái phẩm chất đạo đức, lối sống phát triển toàn diện, trở thành những công dân có ích cho đất nước. Việc đẩy mạnh giáo dục đạo đức, lối sống cho HS theo tấm gương Bác là một giải pháp quan trọng và hữu hiệu cho các nhà trường hiện nay góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục cao cả.

Tài liệu tham khảo

[1] Ban Chấp hành Trung ương (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản toàn diện Giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.*

[2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT, ngày 26/12/2018 ban hành Chương trình Giáo dục phổ thông.*

[3] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022), *Sổ tay hướng dẫn giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh*, Hà Nội.

[4] Thủ tướng Chính phủ (2021), *Quyết định số 1895/QĐ-TTg về Phê duyệt chương trình "Tăng cường giáo dục lý tưởng, cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030".*

[5] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017), *Bác Hồ và những bài học về đạo đức, lối sống dành cho học sinh lớp 11, 12*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.

[6] Nguyễn Văn Tùng (chủ biên, 2017), *Hướng dẫn dạy học bộ sách Bác Hồ và những bài học về đạo đức, lối sống cấp trung học phổ thông*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.